

NGB artikel 23

**“Wij geloven dat onze gelukzaligheid gelegen is
in de vergeving onzer zonden om Jezus Christus wille,
en dat daarin onze rechtvaardigheid voor God begrepen is”**

rechtvaardigheid

1 geeist

2 geschonken

3 gekend

Gemeente,

Kun je zeker zijn? Zeker zijn van je vrede met God, zeker zijn van je zaligheid?

De rooms katholieke kerk zegt: “nee”. Je kunt het hopen. Het concilie van Trente, 1562, zegt: wie een zekerheid van de zaligheid leert, zonder bijzondere openbaring, van een visioen of engel bijv, die is vervloekt.

De Reformatie zegt: “ja”. Toen Olevianus op zijn sterfbed lag vroegen ze hem of hij zeker was dat hij naar de hemel ging. En hij antwoordde: ‘certissimus’. Volkomen zeker, zo zeker als maar zijn kan. Het is reformatorisch om zeker te zijn van je zaligheid.

Bent u, ben jij zeker van uw zaligheid? Het is nog maar de vraag of wij zo reformatorisch zijn. Of de gereformeerde gezindte zo reformatorisch is als zij denkt te zijn. Misschien zijn wij, is de gereformeerde gezindte wel heel erg rooms.....

Maar hoe dan? Hoe kun je dan zeker zijn van je zaligheid? Omdat onze zaligheid, gelukzaligheid, gelegen is in de vergeving van onze zonden om Jezus Christus wil en dat daarin onze rechtvaardigheid voor God is. Onze rechtvaardigheid voor God is in de vergeving der zonden. Onze rechtvaardigheid. Wat is dat?

1 rechtvaardigheid geeist

Rechtvaardig in de Bijbel. Dat heeft als oorspronkelijke betekenis: beantwoordend aan het doel waar iets voor gemaakt is. Zogezegd kan dan een pen rechtvaardig zijn als hij schrijft. Daar is hij voor gemaakt. Kan een appelboom rechtvaardig zijn als hij appels draagt, daar is hij voor geplant. Wanneer is dan een mens rechtvaardig? Als hij doet waarvoor hij is geschapen. En dat is: leven tot Gods eer. Leven zoals God het heeft bedoeld: Hem eren door Hem te gehoorzamen, Hem groot te maken, Hem te dienen. En dan weten we ook wat het tegenovergestelde is: zondigen. Je doel missen waarvoor je geschapen bent, niet tot Gods eer leven. Rechtvaardig voor God: leven waarvoor we zijn geschapen. En dan helemaal volmaakt, perfect. God is heilig. Hij kan geen zonde dulden, nog niet een zweem of een heel klein beetje. Alles moet volmaakt overeenkomen met het doel van Gods eer. Dat is rechtvaardigheid.

En dat wil zeggen: daar niets van af doen. Dus niet aankomen bij

God met iets wat niet volmaakt is. Niet denken dat God er dan ook maar genoeg mee zal of moet nemen. Wie dat doet, die dat probeert, die brandt zich aan Gods heiligheid. Die tast God aan in de hoogst mogelijke graad. Hem de eis ontnemen dat het volmaakt moet zijn. Hem willen aanwrijven dat het met minder ook wel moet kunnen.

Wie met God te maken krijgt die zal daar niets van af doen. God eist rechtvaardigheid. Volmaakt en perfect en volkomen. Wat gebeurt er dan? Als je God leert kennen in Zijn heiligheid? Dan valt alles af. Alles wat ik dacht te hebben. Volmaakt tot Zijn eer in gehoorzaamheid en dienstbaarheid. Een heleboel dingen vallen af aan de buitenkant. Omdat ze niet helemaal volgens Gods wet zijn. Ik deed niet wat ik moest doen, en ik deed wat ik niet had mogen doen. Maar wat aan de buitenkant er goed uitziet dat valt af in de binnenkant: het was niet pure hartelijkheid, pure vurigheid waarmee ik deed of niet deed. Ik gaf wel hulp aan de buurvrouw maar niet puur hartelijk en helemaal vurig. Ik ging wel niet me te buiten aan diefstal of slechte dvd kijken, maar niet puur hartelijke en puur hatend dat kwaad. En als het van binnen helemaal 100% vol zou zijn, dan valt het af op zijn bedoeling en motief. Deed ik het uit liefde tot God en ging het me om Zijn eer? En als dat door genade zo was, waren die liefde en gerichtheid volkomen zuiver en vulde dat voor 100% mijn willen en mijn doen? Als een brandend vuur zo hoog en vurig? Alles valt af. Zelfs het beste wat ik doen kan valt af. Dat zou je toch bidden kunnen noemen. Dat zou je toch het beste kunnen noemen wat een mens kan doen. Maar mijn gebed, is dat van binnen 100% zuiver en vurig? Als ik om genade bidt is dat volkomen en volmaakt gericht op Gods eer en uit liefde tot Hem? Helemaal vol van liefde en gerichtheid op Gods eer en volmaakt zuiver? Nee, zelfs mijn gebed niet. Alles valt af. Ik houd niets over aan rechtvaardigheid.

Gemeente, hebt u ooit zo voor God gestaan? Wil Uwen knecht door schuld verslagen o HEERE niet voor Uw vierschaar, rechtbank dagen. Want niemand zal voor dat gericht, daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen, rechtvaardig zijn voor Uw gezicht. Niemand. De weg tot de zekerheid van mijn zaligheid begint daar waar ik niets overhoud voor God. Waar het onmogelijk is dat God mij aanneemt om iets van mij. Alles pleit tegen mij. Niets voor mij. Uitgeschud en alles afgenomen. Gemeente, Als u God ontmoet gebeurt dat, als u Hem leert kennen gebeurt dat.

Dat leerde Luther ook. Maar Luther had ook gelezen in Romeinen 1:17 dat in het Evangelie de rechtvaardigheid van God geopenbaard wordt. In het Evangelie. Mooi is dat dacht Luther. Als het daar in het Evangelie over gaat, dan is het hopeloos. Hoe kan iemand dan ooit zalig

worden? Als ook, als juist het Evangelie het heeft over de rechtvaardigheid Gods? Dat volmaakte en perfecte. Dat bereik ik toch nooit. Luther zegt zelf later: “al leefde ik als monnik nog zo onberispelijk ik was me ervan bewust dat ik een zondaar was voor God. Ik durfde er niet op vertrouwen dat ik door mijn genoegdoening God zou kunnen verzoenen. Daarom had ik die rechtvaardige God, Die zondaars straft, volstrekt niet lief maar morde vreselijk tegen zulk een God in opstand. Zo raasde ik met een wild bewogen geweten. En intussen bonkte ik bij Paulus op de deur, want ik dorstte en smachtte ernaar om te weten wat achter dat tekstwoord zat. Dag en nacht tobde ik me ermee af en peinsde over het verband van die woorden dat de rechtvaardigheid Gods in het Evangelie wordt geopenbaard.”

2 rechtvaardigheid geschonken

Totdat voor Luther het licht opging dat de rechtvaardigheid Gods in evangelie geschonken wordt. Geschonken gegeven. In de wet wordt die geeist: volkomen, volmaakt, 100%. Maar in het evangelie wordt die rechtvaardigheid geschonken. Want dat wat voor God bestaan kan, wat volkomen en helemaal perfect is dat is in Jezus Christus. God geeft wat Hij eist. Hij geeft dat in Christus. In Jezus Christus, Die geleden heeft om de straf op de zonde te dragen en Gods toorn op Zich te nemen. Die gehoorzaam is geweest tot in de hoogste graad. Volkomen gericht op Gods eer, helemaal uit liefde tot Hem hoe zwaar het ook was, zwaarder dan het voor ons ooit had kunnen zijn. En om de Heere Jezus wil is er vergeving van zonden. En dat houdt twee dingen in. Vergeving van zonden is niet dat je iets volkomen hebt verprutst. Je moest voor beeldende vorming op school van hout een figuur maken, een olifant, ik noem maar wat, en het lijkt werkelijk helemaal nergens op. Aan het eind van het uur is het geen gezicht wat je hebt. En dan de leraar zegt, nou dat doen we weg, en ik geef je nieuw hout en volgend uur mag je het opnieuw proberen, nieuwe kans. Nee, vergeving der zonden is ermee te vergelijken dat de leraar zou zeggen: dit doe ik weg, lijkt nergens op, ik doe het weg, telt niet mee en dan heb ik hier een prefect gelukke olifant en die geef ik je ervoor in de plaats.

Vergeving der zonde is dat God mijn volstrekt mislukte leven, vol van onrechtvaardigheid, dat is schuld, wegdoet. Door Jezus Christus weg laat dragen. Door Gethsemané, naar Kajafas en Pilatus, naar het kruis, tot aan het vloekhout, nederdalend ter hel, stervend de dood. Wég je zonden. Geweldig! En dan zegt God niet: morgen krijg je nieuwe kans, morgen beter. Je mag met een schone lei beginnen, het verleden breng Ik niet in rekening, we beginnen blanco. Stel je voor dat dát genade was. Je mag opnieuw beginnen. Nu beter, morgen wél volmaakt. Zou het? Zou het

morgen beter gaan dan vandaag? Zou het volgende week beter gaan dan deze week? Die zonde niet meer doen? Nu wel echt God bedoelen? Vanaf nu wel echt God liefhebben en niet meer verslappen? Vanaf nu wel verlangen te bidden en altijd zuiver? Arm mens als je denkt dat het dan wel beter zal gaan, dan het dan wel zal lukken. Zalig mens als je misschien eerst dat dacht: nou ga ik beter doen, en erachter kwam: dat is overmoed. Het wordt niet volmaakt, het wordt niet rechtvaardig voor God. Ook niet als ik opnieuw beginnen mag. Maar vergeving is dat God én het zondige wegneemt wegdraagt in Christus én dat God in Jezus Christus mij Zijn gehoorzaamheid toerekent. Zijn volkomen gehoorzaamheid geeft. Zijn volmaakte gehoorzaamheid mij toerekent. Doet alsof ik die heb volbracht, alsof ik dat heb gedaan.

Dat is de rechtvaardigheid voor God. Dan ben ik rechtvaardig voor God! Dan ben ik in Christus zoals ik wezen moet. Van schuld verlost en volkomen rechtvaardig, helemaal perfect in Hem. God geeft Zelf in Christus het volmaakte dat, de rechtvaardigheid die, Hij eist. Dan zegt Luther: “het was mij of ik geheel herboren was en door open poorten het paradijs zelf was binnengegaan. Nu preekt ik het woord ‘gerechtigheid Gods’ met een liefde, even groot als de haat waarmee ik vroeger gehaat had en het wordt mij het heerlijkste woord. Zo is deze tekst van Paulus voor mij werkelijk de poort van het paradijs geworden.”

Want het ging om dat huis, weet u nog van zondagavond? De vrede met God is een prachtig huis. God de Vader heeft dat huis ontworpen en opdracht voor de bouw gegeven. God de Zoon heeft dat huis gebouwd. God de Heilige Geest brengt zondaren in dat huis. En vanavond gaat het over het fundament van dat huis. Het fundament van dat huis is de vergeving der zonden en de gehoorzaamheid van Christus. De rechtvaardigheid die voor God bestaan kan. Daarom staat dat huis vast en zeker. Daarom hebben allen die in dat huis wonen de zekerheid van vrede met God en volkomen zaligheid. Dan ben ik zeker. Zeker van mijn vrede met God, zeker van mijn zaligheid.

Luther noemt het: de wonderlijke, vrolijke ruil. Christus ruilt met een zondaar. Dan mag ik zeggen: Heere Jezus, U bent mijn zonde en ik ben Uw gehoorzaamheid. U bent mijn schuld, en ik ben Uw rechtvaardigheid. Wonderlijke ruil.

3 rechtvaardigheid gekend

En de HEERE komt tot ons in het Woord en Evangelie in Jezus Christus. Laat Hem met u ruilen. U hebt zonde en schuld en geen draad gerechtigheid. Mijn Christus heeft verzoening en gehoorzaamheid, rechtvaardigheid. Laat Hem met u ruilen.

Dan zien wij ook heel duidelijk het verschil met de roomse kerk van die dagen. Om tot vrede met God te komen had men een weg van drie

fasen gemaakt. Ten eerste had moest men de verbrijzeling des harten kennen. En dat berouw, die nederigheid moest net zo groot zijn als de mate van de schuld. Zo diep de schuld was, zo diep moest ook het berouw zijn. Berouw naar de mate van de schuld. Veel schuld moest met veel berouw betreurd worden. Maar het was natuurlijk wel moeilijk om dan te bepalen wanneer je berouw dan even diep was als de maat van je schuld. Hoe ver moet dat dan gaan en hoe meet je dat en weet je dat? Ten tweede moest men alle zonden belijden. Alle. Niet één uitgezonderd. Niets overslaan of vergeten. En dan belijden aan de priester. Maar ja hoe weet je nu dat je echt alle zonden hebt beleden en dat er niet één meer overgebleven is waar nog geen zicht op hebt? En ten derde moest je dan door je werken genoeg doen ten opzichte van je zonden. Goede werken die opwegen tegen je zonden. Maar hoe meet je dat dan weer? Wanneer heb je evenveel goede werken als zonden gedaan of zelfs meer goede werken? En als je die drie stadia had doorlopen dan zou je vrede met God hebben. Vandaar die twijfel, vandaar die onzekerheid. Dat is dus klassiek rooms.

Wat een bevrijding is het Evangelie van de Reformatie! Waarin God tot ons komt in Christus. Om ons rechtvaardigheid te geven. En te ruilen met u, jou en mij. En hoeveel schuldbesef is nodig? Hoe veel berouw, wat voor soort verbrijzeling? We hebben zodanige verbrijzeling nodig die ons de armen doet uitstrekken naar deze Jezus. De ware verbrijzeling is de poort tot Christus. Het gaat bij schuldbesef niet om een bepaalde maat of diepte die genoeg moet zijn, maar het gaat erom dat ons hart erdoor uitgaat naar de rechtvaardigheid die in Christus is. Dat het me bereid maakt om Hem te omhelzen. Schuldbesef heeft als doel om me in de handen van Jezus te drijven. Schuldbesef is de golfslag die me doet aanspoelen op het strand Christus. Dat hoeft geen lange weg te zijn. Van stadia en onzekerheden. Moet iedereen voor wie het wel een lange weg was achteraf niet zeggen: HEERE, dat was omdat ik zo hardnekkig was, omdat ik zo hoogmoedig was, zo ongenegen om me aan Christus over te geven. Het siert me niet dat ik er zolang over heb gedaan. Schuldbesef heeft als doel de muur van mijn verzet te breken. Mijn verzet om me aan Christus over te geven. Schuldbesef maakt een bres in die muur. Ik kan en wil niet meer van Jezus vandaan blijven.

Steunende op Christus alleen. Dat is het geheim. Dat geeft de zekerheid. Omdat het huis staat op de rechtvaardigheid die in Christus is. En als ik met twee voeten op die rots sta, dan ben ik zeker. Zekerheid van het geloof. En op Gods tijd ook zekerheid van gevoel. Dat ik het ervaar en merk en gewaar wordt in mijn hart: liefde Gods, vrede Gods, gunst van God. Hemel in mijn hart. Maar ook als dat gevoel wegvalt: zekerheid van

geloof, met beide voeten steunend op de rots van Christus' rechtvaardigheid. Als ik dan maar mijn beide voeten op die rots houd. En niet met een voet op de rots blijf staan en met de andere op een plank die op het water drijft. Zie je het voor je? Iemand staat met één voet op een rots in het water. En met zijn andere voet wil hij gaan staan op een plankje dat naast die rots op het water drijft. Hij verdeelt zijn gewicht. En hij wiebelt, en wankelt. En als hij zijn gewicht helemaal op dat plankje laat rusten zakt hij weg. Als hij zijn andere voet gauw terugtrekt en ook weer op de rots zet dan staat hij weer stevig.

Als ik mijn beide voeten maar op de rots Christus houd. En niet met één voet ergens anders steun wil zoeken. Ja, ik houd één voet op Jezus' werk, zonder vergeving kun je niet, maar ik denk: je moet toch ook ijverig bidden. En mijn voet gaat staan op de plank van mijn gebed. Of ik denk: ik moet toch ook heilig leven. En mijn voet gaat staan op de plank van mijn levensverbetering. Of ik denk: ik moet toch ernst maken met mijn zonden en daar berouw over hebben, smart over hebben. En mijn voet zoekt steun op de plank van mijn berouw. En ik word onzeker. En ik verlies mijn zekerheid. Want is die plank wel dik genoeg? Houd die het wel, is die wel goed genoeg? En óf ik blijf zoeken in mijn verbetering, berouw, ijver, gebed en ik zak steeds verder weg. Of ik trek gauw mijn voet terug en zet beide voeten weer op de Rots Christus. God neemt me aan enkel en alleen in de rechtvaardigheid die in Hem is.

Ja, maar mag dat wel? Mag ik wel beide voeten op Christus alleen zetten? Luther wist van die vraag. Mag dat wel, heb ik niet teveel zonden? Te weinig berouw? Ben ik wel uitverkoren? Dat is aanvechting. Luther heeft hem gekend, vreselijk diep. En later zegt ervan: ik ben de aanvechtingen dankbaar. Dankbaar? Ja, want ze hebben me geleerd om op het Woord acht te geven. Om op het Woord te bouwen dat zondaren nodigt. Dat zegt dat zondaren welkom zijn zoals ze zijn en niet zoals ze zouden moeten of willen zijn. Het Woord is het wapen tegen de aanvechtingen en tegelijk drijven de aanvechtingen uit naar het Woord. Dan leer je: Wee degene die meer vraagt dan dat! Wee degene die schuldbesef laat dienen om zondaren van Jezus af te houden in plaats van naar Hem toe te drijven. Wees er waakzaam op: daar zit satan achter.

Zo ben je zeker: door het Woord staande op Christus alleen! De rechtvaardigheid die voor God bestaat is in Hem. Helemaal en volkomen. En zo ben je zeker van je zaligheid of je bent het niet en nooit. En zo komen er drie dingen in je leven waar het om gaat. Die artikel 23 noemt: Ten eerste: God al de eer gevende. God al de eer voor mijn zaligheid. Daar gaat het om! Hij alleen al de eer. Voor mijn zaligheid, dat ik nu vrede met

Hem heb en eeuwig zalig zijn zal hierna! Helemaal aan Hem te danken!
De rots is voor 100% Zijn werk, en mijn steunen op de Rots is ook
helemaal Zijn werk! Wie daar van af doet, doet de grootste zonde. Die
onteert God. En het allerergste is: eigen eer zoeken. Dat is stelen van God.
Als ik diep in mijn hart eer voor mezelf zoek. Bewondering, aanzien voor
mezelf zoek.

Ten tweede: ons vernederend voor Gods Aangezicht! Echt afstand
doen van alle eigengerechtigheid. Al het onze is poreus en God
onwaardig. En ik krijg berouw, diep verdriet daarover. Nee, het is niet
zozeer angst dat me aangrijpt, niet zozeer onzekerheid, maar verdriet dat
ik de HEERE zoveel tekortdoe en blijf doen. En ik acht alle dingen schade
en drek te zijn.

Ten derde: vrijmoedigheid om tot God te gaan. Om zonder
verschrikken voor Hem te verschijnen. Dat is allereerst een bevoegdheid
die God geeft. God geeft in Christus de vrijheid, de toestemming om tot
Hem te komen. Wat ik daarvan beleef kan wisselen. Het kleine geloof
beleeft daar niet veel van al heeft het dezelfde bevoegdheid, het grote
geloof beleeft er meer van. Vrijmoedig naderen tot God. Als ik bid,
vrijmoedig tot Hem komend, als mijn Vader. Als ik ten avondmaal kom,
vrijmoedig omdat kinderen welkom zijn bij de Vader. Als ik sterf,
vrijmoedig omdat God mij in Christus aanneemt. Vrijmoedigheid om
Christus wil, steunende op Jezus Christus alleen.

Dat is zekerheid. Door het geloof in de rechtvaardigheid voor God
dankzij Jezus Christus. Nee, niet in een hoogmoedigheid die het vanzelf
vindt spreken en normaal vindt. Geen zekerheid die zich aanmeet dat het
zo hoort. Maar een zekerheid om Christus wil. De juiste gestalte van die
zekerheid en vrijmoedigheid heeft Luther ons nagelaten in zijn laatste
woorden. Gevonden op een briefje in zijn kamer na zijn overlijden. Wat
was het geheim en tegelijk het ware van zijn zekerheid? Hij schreef het op
dat briefje. Wir sind Bettler, dat is wahr. Wij zijn bedelaars, dat is waar.
De man die het Evangelie had herontdekt, de 95 stellingen had
aangeslagen, Europa had veranderd, de Reformatie in gang gebracht had,
onverschrokken, standvastig, de grote in Gods rijk. Hij wist het: wij zijn
bedelaars. U ook? Maar God doet Zijn hand open, mild en royaal.

Amen